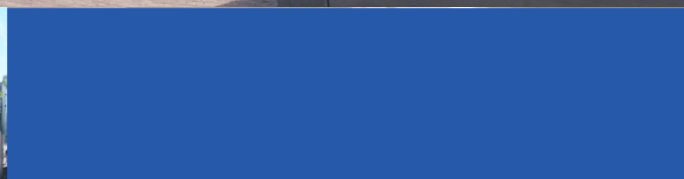

Gemeente **Heerde**

Visie en koers college

→ www.heerde.nl

Visie en koers college

Inmiddels is de Voorjaarsnota 2025 door het Rijk opgesteld. De uitkomst hiervan is dat de gemeenten voor de jaren 2026 en 2027 worden gecompenseerd voor loon- en prijsontwikkelingen en voor de gestegen kosten in de Jeugdzorg en Wmo. Voor 2028 en verder moeten hiervoor nog afspraken worden gemaakt; de gesprekken vinden in deze periode plaats. Concreet betekent dat het zgn. Ravijnjaar is opgeschoven naar 2028. Verwacht mag worden dat het Rijk met een vorm van compensatie gaat komen echter de omvang ervan is nog onbekend. Daarnaast is nagenoeg zeker dat de 2e tranche van het herverdeeffect van het Gemeentefonds met ingang van 2027 gefaseerd wordt ingevoerd. Dit betekent voor dat jaar een nadeel van €285.000,- oplopend tot een structurele korting van €845.000,- vanaf 2029. Er loopt nog een onderzoek naar de juistheid van twee parameters. De verwachting is dat het effect hiervan voor de gemeente Heerde zeer gering is. Daarom is er voor gekozen om bovengenoemde bedragen in deze voorjaarsnota/perspectiefnota te verwerken.

In onderstaand schema zijn bovengenoemde ontwikkelingen verwerkt in het voorlopig meerjarenperspectief (bedragen * 1.000).

Omschrijving	VJN		Perspectiefnota		
	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo Programmabegroting 2025-2028	-1.633	-325	88	383	
Mutaties Septembecirculaire 2024	-144	-641	-692	-762	
Voorjaarsnota 2025 Rijk	-586	-1.658	-1.643	-499	
Herverdeeffect Gemeentefonds			285	570	
Beschikbaar	-2.363	-2.624	-1.962	-308	

De organisatie heeft de opdracht gekregen om alle budgetten te actualiseren op basis van het principe 'realistisch ramen'. Daarbij is op voorhand meegegeven dat bijstellingen kunnen worden tegengehouden indien er geen zwaarwegende redenen (onontkoombaar/onuitstelbaar/opdrachtverlening) zijn om deze toe te kennen. Bij de najaarsnota kan dan, indien nodig, een nieuwe afweging worden gemaakt.

Net als in voorgaande jaren is er voor gekozen om de budgetbijstellingen onder te verdelen in de volgende vier categorieën:

1. Onvermijdbare en niet beïnvloedbare meerkosten (veelal kosten van Gemeenschappelijke Regelingen);
2. Meerkosten met 'eigen' dekking (bijv. subsidies/reserveringen);
3. Realistische meerkosten;
4. Meerkosten met karakter 'nieuw beleid' of 'wensen' (overige claims);

In onderstaand schema zijn deze budgetbijstellingen verwerkt in een uiteindelijk meerjarenperspectief.

Omschrijving	VJN		Perspectiefnota		
	2025	2026	2027	2028	2029
Saldo Programmabegroting 2025-2028	-1.633	-325	88	383	
Mutaties Septembecirculaire 2024	-144	-641	-692	-762	
Voorjaarsnota 2025 Rijk	-586	-1.658	-1.643	-499	
Herverdeeleffect Gemeentefonds	0	0	285	570	
Beschikbaar	-2.363	-2.624	-1.962	-308	
Totaal categorie 1	43	108	101	123	
Totaal categorie 2	0	0	0	0	
Totaal categorie 3	2.042	1.754	1.401	1.394	
Subtotaal	-278	-762	-460	1.209	
Totaal categorie 4a	35	306	206	206	
Totaal categorie 4b	35	276	276	276	
Totaal categorie 4c	35	333	278	278	
Totaal	-174	151	298	1.968	p.m.

Verantwoording keuzes en prioriteiten perspectiefnota

Wanneer alle wensen van alle categorieën worden ingewilligd dan resulteert dat in een niet sluitende begroting voor alle jaarschijven. Er zullen dus keuzes moeten worden gemaakt. Bovenvermelde budgetwijzigingen in de categorieën 1 t/m 3 zijn realistisch en kunnen bij ongewijzigd beleid niet (naar beneden) worden bijgesteld. Dit betekent dat categorie 4 resteert voor het maken van budgetkeuzes. Bij een aantal van deze bijstellingen liggen echter college- en raadsbesluiten aan ten grondslag. Deze zijn niet nader toegelicht. Een ander deel van deze categorie is het gevolg van het ingezette beleid vanuit het collegeprogramma. Tenslotte is er een subcategorie waar geen besluiten of afspraken aan ten grondslag liggen. Deze 3 subcategorieën zijn hieronder uitgewerkt.

Categorie 4a mutaties met college- en raadsbesluiten

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Mobiliteitsplan (collegebesluit 24 maart 2025)		100	100	100
Uitvoeringsagenda Omgevingskwaliteit en Erfgoed (collegebesluit 28 januari 2025)		50	30	30
Subsidie stichting Leergeld Noord-Veluwe (collegebesluit 17 december 2024)		43	43	43
Bestaanszekerheid middeninkomens (collegebesluit 10 december 2024)		18	18	18
Biodiversiteitsplan (collegebesluit 18 maart 2025)	35	45	15	15
Gebiedsproces Kerkdijk-Borchgraverweg (collegebesluit 15 april 2025)		50		
Totaal	35	306	206	206

Categorie 4b ingezet beleid vanuit collegeprogramma

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Dorpscontactpersoon	35	60	60	60
Ouderenwerker		48	48	48
Opbouwwerker		80	80	80
Buurtspportcoach		78	78	78
Cultuurcoach		10	10	10
Totaal	35	276	276	276

Dorpscontactpersoon

De dorpscontactpersoon is het eerste aanspreekpunt voor dorpen en buurtschappen in onze gemeente. Daarnaast vergemakkelijkt deze functionaris het contact voor inwoners

en initiatiefnemers die plannen, ideeën, zorgen of wensen hebben met de gemeente. De functie is voor een kortere periode ingevuld en heeft de meerwaarde bewezen.

Ouderenwerker

In Heerde is 24,4% van de inwoners 65 jaar of ouder, landelijk is dit 20%. Relatief veel ouderen met ondersteuningsvragen rondom langer thuis wonen en eenzaamheid. Bij wegvallen van de ouderenwerker bij Stip kan niet meer worden ingezet op interventies rondom eenzaamheid van ouderen; wordt niet meer ingezet op signaleren, netwerken en verbinden van inwoners en organisaties; kan geen uitvoering worden gegeven aan Welzijn op Recept. Continueren van de functie is noodzakelijk om te blijven werken aan thema's als langer thuis wonen, vergrijzing, welzijn en mentale gezondheid van ouderen.

Opbouwwerker

Met het structureel beschikbare budget kan 0,7 fte opbouwwerk worden ingezet. Dit is onvoldoende om gericht in te zetten op het samenbrengen van inwoners en groepen organisaties om knelpunten aan te pakken in hun woon- en leefomgeving. Dit is risicovol omdat het ter voorkoming van zorgkosten belangrijk is om inwoners zelf actief te laten deelnemen en bij te dragen aan een sterkere sociale basis. Opbouwwerk heeft hierin een belangrijke rol en opgave.

Buurtsportcoach

Met minder structurele inzet van buurtsportcoaches kan een aanzienlijk deel (van 3 naar 2 fte) van de werkzaamheden niet worden gecontinueerd. Buurtsportcoaches hebben een belangrijke rol in preventie waarmee de kans op zwaardere en duurdere zorg afneemt. Minder formatie betekent minder inzet op kwalitatief goed bewegingsonderwijs en gezonde leefstijl, minder buitenschools sportaanbod voor jeugd, minder mogelijkheden om kwetsbare inwoners in beweging te brengen, minder aandacht voor aangepast en inclusief sporten en ook kan niet/minder worden ingezet op het ondersteunen van verenigingen.

Cultuurcoach

Niet structureel doorzetten van deze extra formatie betekent minder inzet op het verbinden van de behoefte aan cultuureducatie vanuit onderwijs met het aanbod vanuit culturele instellingen en verenigingen. Minder evenementen voor kinderen, minder ondersteuning van scholen bij het opstellen van hun cultuurbeleid en -programma en minder deskundigheidsbevordering van leerkrachten.

Categorie 4c overige bijstellingen

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Versterking aanpak Ondernijning	15	39	39	39
Verkiezingsborden		6	6	6
Cofinanciering regiodeal agrarische sector		13	13	13
Integraal beleidsplan openbare ruimte (IBOR)	20	30		
Onderhoudsplan openbare ruimte		180	180	180
STIP werkwijze verklarende analyse		45		
Cofinanciering jongerenwerker De Noordgouw		20	40	40
Totaal	35	333	278	278

Versterking aanpak Ondernijning

Aansluitend op de eindrapportage 'aanpak Ondernijning' worden extra middelen gevraagd voor de structurele inbedding van Bibob-toetsingen, de aanstelling van een aandachtsfunctionaris mensenhandel en gerichte inzet voor ondernijningssignalen. De geschatte kosten hiervoor bedragen €39.000,- per jaar.

Verkiezingsborden

Vernieuwing van de verkiezingsborden is noodzakelijk. De hiermee gepaard gaande kosten zijn structureel van aard. Uitgangspunt is te gaan voor borden die zoveel als mogelijk bestand zijn tegen vandalisme. Uitvoeringskosten worden waar mogelijk gespaard.

Cofinanciering regiodeal agrarische sector

Vanuit het Rijk en provincie is budget ontvangen voor de inzet als gevolg van de beëindigingsregelingen voor agrarische bedrijven (Vitaal Landelijk Gebied). Voor de komende jaren wordt dit geld gedeeltelijk gefaseerd ingezet.

Integraal beleidsplan openbare ruimte (IBOR)

Voor het opstellen van een integraal beleidsplan openbare ruimte (IBOR) wordt voor 2025 €20.000,- en voor 2026 €30.000,- gevraagd; dit naar aanleiding van motie 2024-29.

Onderhoudsplan openbare ruimte (realisatie IBOR)

Voor het verhogen van het onderhoudsniveau naar CROW-beeldkwaliteit A in de dorpskernen is een doorrekening gemaakt. De structurele meerkosten hiervoor bedragen €180.000,- per jaar.

STIP werkwijze verklarende analyse

Dit budget is nodig om het team Jeugd bij Stip te laten werken volgens de verklarende analyse. Dit is een verplichting uit de landelijke hervormingsagenda Jeugd. De verwachting dat de verklarende analyse voor meervoudige en complexe casussen leidt tot meer effectieve inzet van jeugdhulp en op termijn zal zorgen voor lagere zorgkosten.

Cofinanciering jongerenwerker De Noordgouw

We willen de positieve leefomgeving voor onze jongeren stimuleren en versterken. Op dit moment wordt dit gefinancierd vanuit incidentele SPUK-middelen. De inzet van deze jongerenwerker stimuleert een veilige en sociale leef- en schoolomgeving voor onze jeugd en bevordert de samenwerking tussen onderwijs, Stip, politie, gemeente Heerde en omliggende gemeenten.

Tot slot

Gelet op bovenstaande is onze koers om ons voor de komende begroting uitsluitend te richten op het financieel sluitend maken van de jaren 2026 en 2027. In dat geval is er gedurende deze jaren zelfs ruimte voor nieuwe beleidswensen. Die zijn opgenomen en gerubriceerd onder categorie 4 (voor specificatie van de subcategorieën 4a, 4b en 4c: zie hoofdstuk Verantwoording keuzes en prioriteiten Perspectiefnota). Het is aan uw raad te bepalen in welke mate u de beschikbare (tijdelijke) ruimte wil besteden en waaraan. De ruimte is evenwel te beperkt om alle nieuwe beleidswensen toe te kennen; dit vraagt om keuzes maken.

Wij stellen voor deze keuzes niet nu bij deze voorjaarsnota/perspectiefnota te maken, maar in het najaar bij de vaststelling van de programmabegroting 2026. Immers, er komen nog diverse doorrekeningen, waaronder de Meicirculaire 2025, waardoor de cijfers voor de begroting nog gaan wijzigen. Hierdoor is de kans groot dat wanneer er nu keuzes worden gemaakt, er bij de programmabegroting nogmaals naar de cijfers moet worden gekeken. Dit is niet efficiënt en belemmert een integrale afweging.

Wel nodigen wij uw raad uit om in uw algemene beschouwingen in juli a.s. (behandeling Perspectiefnota) uw opvatting over het wel of niet besteden van deze tijdelijke vrije ruimte aan ons mee te geven, alsook uw voorkeuren en denkrichtingen v.w.b. de invulling. De komende maanden kunnen dan worden gebruikt om deze voorkeuren verder uit te werken en om het meerjarenperspectief te voltooien. Bij de behandeling van de programmabegroting kan dan de definitieve besluitvorming hierover plaatsvinden.